

Czesław Strzyżewski

Imielno, st. 33, gm. Łubowe, woj.
poznańskie, AZP 51-32/95

Informator Archeologiczny : badania 25, 67-68

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

brązu, wczesnej epoki żelaza i okresu wpływów rzymskich, a także fragm. kości zwierzęcych.

W kurhanie nr 2 odsłonięto częściowo zachowane konstrukcje kamienne; nasyp kurhanu był silnie zniwelowany. W pozostałości nasypu stwierdzono występowanie fragm. ceramiki z epoki brązu, wczesnej epoki żelaza i okresu wpływów rzymskich. Średnica nasypu miała dł. ok. 30 m. W środkowej partii kurhanu stwierdzono występowanie jądra kamiennego złożonego z 2–3 warstw dużych kamieni ułożonych na podkładce glinianej i piaszczystej. Miało ono śr. ok. 18 m. Jądro kurhanu otoczone było wieńcem ułożonym ze ściśle przylegających do siebie kamieni (śr. 26 m). Poza wieńcem w ćwiartce południowo-zachodniej i południowo-wschodniej odsłonięto pozostałości dobrze zachowanego bruku kamiennego. W centralnej części kurhanu znajdowała się jama grobowa o zarysie prostokątnym i wymiarach 5 x 6 m oraz gł. ok. 4 m. Wypelnisko jamy stanowiła przemieszana ziemia i rumosz kamienny. Na dnie jamy grobowej znajdował się pochówek kłodowy: kłoda o szer. 1,08–1,7 m i dł. 3,8 m ustawiona była na 3 parach dużych kamieni (30–40 cm śr.). Dno jamy grobowej moszczone było ułożonymi równolegle po obu stronach kłody gałęziami drzew (brzozy, leszczyny?). W części południowo-zachodniej znajdowała się mała kłoda o dł. 1,5 m, natomiast w jej narożniku północno-zachodnim 2 drewniane niecki o dł. ok. 95 cm. W kłodzie znaleziono kilkanaście fragm. kości ludzkich oraz 2 niewielkie fragm. ceramiki z okresu wpływów rzymskich. Pod płaszczem kamiennym, na poziomie pierwotnej próchnicy odsłonięto kilka jam z materiałem datowanym ceramiką na epokę brązu, wczesną epokę żelaza i okres wpływów rzymskich.

Badania będą kontynuowane.

Imielno, st. 33
gm. Lubowe, woj. poznańskie
AZP 51-32/95

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych na województwo poznańskie i Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich i z wczesnego średniowiecza, punkt osadniczy późnośredniowieczny i nowożytny.

Stanowisko znajduje się na wzgórzu 137 wchodzącym w skład pasma wyniesień tworzących wschodnią krawędź szerokiej doliny Główny. Jest ono położone na północnym skraju wsi, bezpośrednio na wschód od szosy prowadzącej do Lednogóry. Zlokalizowano je po dwóch latach poszukiwań od momentu uzyskania wiadomości o handlu zabytkami z Imielna.

W trakcie badań założono 3 wykopy i kilka małych sondży o łącznej powierzchni 82,17 m², które usytuowano na południowo-wschodnim skraju kulminacji wzgórza i jego zboczu w tej i we wschodniej jego części. Odkryto w nich 21 obiektów, z których jeden był zapewne skupiskiem kości na złożu wtórnym, oraz 9 skupisk przepalonych kości ludzkich i ceramiki pochodzących ze zniszczonych obiektów.

Wśród nich odkryto 16 obiektów z okresu wpływów rzymskich, w tym 4 groby szkieletowe (nie zakończono eksploracji jednego obiektu) i 12 grobów ciałopalnych jamowych, z których jeden zawierał szczątki stosu. Groby ciałopalne były przeważnie mocno zniszczone. Również ze zniszczonych 6 grobów jamowych i jednego grobu popielnicowego? pochodzą przepalone kości ludzkie oraz ułamki ceramiki znalezione w skupiskach wyróżnionych w warstwie ornej i we wkopach grobowych. Łącznie odkryto 8 zapinek zachowanych w całości lub fragmentarycznie grupy AII, IV, VI1 i VI2 oraz sprzączkę, jak również ostrogę z silnie wygiętym kablakiem z dużym kołcem, wykonane z brązu. Znaleziono też 2 grzebień jednostronny, w tym okaz z grzbietem półkolistym, składający się z 2 płytek łączonych dwoma nitami kościanymi, oraz grzebień z grzbietem trójkątnie łukowatym, z płytką zdobioną kółkami, punktami, żłobkami i grupami nacięć ukośnych. Odkryto również ostro

profilowany puchar z uchem, fragm. czernionej czarki cienkościennej oraz ułamki naczyń zdobionych, często przepalone na stosie. Materiał ten datuje się na fazy B₂-C₁/C₂ omawianego okresu.

Prócz tego odsłonięto 5 obiektów datowanych na fazy E-F wczesnego średniowiecza, w tym 3 groby szkieletowe z XII w.? i 2 jamy z naczyniami toczonymi z XIV w. Dwa groby były obstawione kamieniami, a w jednym z nich znaleziono żelazne części wiadra drewnianego. W tym ostatnim obiekcie zmarły został pochowany z głową w części wschodniej grobu, natomiast w pozostałych grobach ciała złożono odwrotnie. W warstwie ornej znaleziono ułamki naczyń późnośredniowiecznych i z okresu nowożytnego. Podczas budowy wieży triangulacyjnej? odkryto także kości 2 szkieletów bez czaszek.

Materiał znajduje się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Badania będą kontynuowane.

Inowrocław, st. 100
gm. loco, woj. bydgoskie
AZP 45-40/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Zakład Prahistorii Polski Instytutu
Prahistorii w Poznaniu

Badania prowadził mgr Józef Bednarczyk. Finansowane przez Urząd Wojewódzki za pośrednictwem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Bydgoszczy. Ósmy sezon badań. Osada kultury łużyckiej, osada, warzelnia soli z okresu wpływów rzymskich, ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego, późnośredniowiecznego i nowożytnego.

Wykopy rozmieszczone z strefach mieszkalnej (skraj), gospodarczej i solankowo-kultowej miały za cel odsłonięcie w całości, wyeksplorowanych dotąd częściowo, rozległych przestrzennie obiektów i zespołów urządzeń wraz z kontekstem. Zbadano powierzchnię 1625 m² inwentaryzując ponad 270 obiektów, w tym 4 budynki mieszkalne, 7 pieców, 28 jam, 2 szkielety zwierzęce, ponad 120 dołków posłupowych, ponad 100 palenisk, 2 nowe rowy solankowe i ciąg dalszy znanego (obiekt 72).

Budynki mieszkalne (eksplorowane 3, czwarty tkwi w ścianie wykopu) zagłębione w ziemię, założone były na planach zbliżonych do niezbyt regularnych czworoboków o wym. 370/320 x 310 cm, miąższości nawarstwień 10–30 cm, jeden z jamą-piwniczką w narożniku. W 2 z nich wystąpiły pozostałości warsztatów tkackich w postaci kilku-kilkunastu ciężarków (nie zalegających jednakże w układzie in situ) oraz pojedyncze przędzy.

Wśród pieców o różnym przeznaczeniu (2 wapiennicze, 1 suszarnia?, 4 „wielofunkcyjne”) wyróżnia się oznaczony nr 871. Jest to klasyczny wapiennik, bardzo dobrze zachowany, skonstruowany z dużych, dobranych i ciasno ułożonych kamieni, z układem nawarstwień wskazującym na kilkakrotne używanie zakończony zawaleniem się kopuły, prawdopodobnie w momencie oczyszczania wnętrza. Usytuowany był, wraz z drugim piecem wapienniczym, w obrębie dużego trójczłonowego budynku naziemnego.

Jamy reprezentują — w równej mniej więcej liczbie — osadnictwo kultur przeworskiej i łużyckiej. Te ostatnie występują w niewielkim, zbadanym częściowo (150 m²) skupieniu, będącym zapewne fragm. większej jednostki osadniczej.

Jeden ze szkieletów zwierzęcych zalegał w układzie anatomicznym (pies?) wyróżniając się tym, że wystąpił w palenisku, drugi — bez układu anatomicznego (koza?).

Dołki posłupowe tworzą (wraz z zarejestrowanymi w r. 1990) cztery układy przestrzenne — budynki naziemne imponującej wielkości (największy 11,2 x 6,2 m) wzniesione na planach regularnych prostokątów (jeden ze ściętymi narożnikami) z podwójnymi rzędami słupów w ścianach frontowych i pojedynczymi większymi słupami w ścianach szczytowych.

Rów solankowy (obiekt 72) badany odcinkami w latach poprzednich, osiągnął łączną dł. ok. 50 m, dochodząc do płytkiego, nieregularnego zagłębienia o niejasnym, na razie, charakterze (zbiornik solanki?, odstojnik?). Dwa nowe podobne rowy, odsłonięte fragmentarycznie, biorą początek lub uchodzą (?) ze zbiornika wodnego na dnie dolinki. W sąsiedz-